

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΓΕΝΟΥΗΣ (1952)

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑΝ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ (1)

Υπο Δ. Ε. ΚΑΛΙΤΣΟΥΝΑΚΗ

Εἰς τὴν Γένουαν συνήλθε τὸν Σεπτέμβριον 1952, διεθνὲς συνέδριον διὰ τὴν μελέτην τῶν οικονομικῶν προβλημάτων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ὀμοσπονδίας. Τὰ κύρια Μέλη-Κράτη τοῦ Συνεδρίου ἦσαν αἱ χῶραι τοῦ Σχεδίου Schuman, ἀντεπροσωπεύοντο ὁμοῦ καὶ ὅλοι σχεδὸν αἱ λοιπαὶ Εὐρωπαϊκαὶ χῶραι (2), αἱ Η.Π.Α., ὁ Ο.Η.Ε. διάφοροι ἄλλαι ὀργανώσεις (Comité international des Échanges, Confédération générale d'Agriculture, Ligue de Coopération Économique κ.λ.π.).

Τὰ συζητητέα θέματα εἶχον καθορισθῆ οὕτως :

1) Ἀνταλλαγὰι καὶ Ἐμπορικὴ Πολιτικὴ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ὀμοσπονδίας. 2) Νομισματικὸν σύστημα καὶ νομισματικὴ πολιτικὴ τῆς Ε.Ο., 3) Δημοσιονομικὰ προβλήματα τῆς Ε. Ὀμοσπονδίας, 4) Μετακινήσεις τῆς Ἐργασίας εἰς τὴν Ε. Ὀμοσπονδίαν. 5) Τὸ πρόβλημα τῶν ἐξειδικευμένων ἀρχῶν εἰς τὴν Ε. Ο.

Ρητῶς ἀφ' ἐτέρου καθορίζετο, ὅτι δὲν ἐχώρει συζήτησις διὰ τὸ πολιτικὸν πρόβλημα, περὶ τῆς ἀνάγκης, ἢ τῆς σκοπιμότητος τῆς Ε. Ο. καὶ διὰ τὸ οικονομικόν, περὶ τῆς ὠφελείας τοῦ συνασπισμοῦ. Τούναντίον θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι πεπεισμένοι καὶ οἱ λαοί, ὅτι ἡ Νέα Εὐρώπη δὲν ἐπιβάλλεται ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀμύνης μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ βαθυτέρους καὶ διαρκεστέρους λόγους τῆς οικονομίας καὶ τῆς εὐτυχίας τῶν λαῶν. Τὸ σχέδιον Schuman ἐφαρμοζόμενον ἤδη (ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου ἐ.ε.) εἶναι τὸ πρῶτον ρῆγμα τοῦ τείχους (Γερουσιαστῆς Giulio Bergmann, Ἰταλία), διὰ τοῦ ὁποίου τὰ μεγάλα συμφέροντα τῆς Εὐρώπης (καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος τῶν ἐξ χωρῶν), μποροῦν νὰ διεισδύσουν εἰς τὰ πεδία τῶν προνομίων, καὶ μονοπωλίων. Πρέπει νὰ διευρυνθῆ τοῦτο, προσκαλουμένων πάντων ὅσοι κατανοοῦν ὅτι ἐκεῖ εὐρίσκεται τὸ ἀληθὲς πεδίον τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῆς δυστυχίας καὶ τῆς ἀδυναμίας τῆς Εὐρώπης. Διότι ὁ ὑποβιβασμὸς τοῦ κόστους τοῦ ἀνθρακος καὶ χάλυβος, διὰ τῆς συγκεν-

(1) Convegno Internazionale per lo Studio dei Problemi Economici della Federazione Europea.

(2) Ἡ Ἑλλάς ἀντεπροσωπεύθη ἀπὸ τὸν καθ. Λυμπερόπουλον Ἰ.Ηλ., Πρόεδρον τοῦ Ἑλληνοἰταλικοῦ Ἐπιμελητηρίου ἐν Γενούῃ καὶ τὸν καθ. Καλιτσούνακην Δημήτρ., Ἀντιπρόσωπον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν.

τρώσεως καὶ τῆς ἐνιαίας ἀγορᾶς, θὰ παράσῃ ἀποτελεσματικὰ πλεονεκτήματα διὰ τὰς μηχανολογικὰς βιομηχανίας, διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἐπάγγελμα, διὰ τὰς μεταφορὰς, διὰ τὴν γεωργίαν κ.λ.π.

Διὰ τὰ μνημονευθέντα θέματα, ὑπῆρχον πλείονες πάντοτε εἰσηγηταὶ ἐκ τῶν ἑξ χωρῶν, οἱ ὅποιοι εἰσηγοῦντο ἐκάστοτε τὰ ζητήματα, ἤκούοντο δὲ κατόπιν καὶ αἱ γνώμαι τῶν λοιπῶν συνέδρων. Ἰπεβλήθησαν ὡσαύτως καὶ πολλὰ ἄλλα σχετικὰ ὑπομνήματα, ἀνακοινώσεις κ.λ.π.⁽¹⁾.

(1) Μερικὰ ἐκ τούτων ἀναφέρονται κατωτέρω :

- Camera di Commercio di Trieste : Coordinamento Tariffario dei Trasporti ferroviari e ferrofluviali.
- Morgan D J. (London) : The nature of the Trade and Commercial problems of a federated Europe.
- Zijlstra J : Problèmes du mouvement Commercial Europeen.
- Solari Gian Maria : Scambi e politica commerciale dell' Europa federata.
- Snoy et d'Oppuers. Baron Jean-Charles : La réduction progressive des cloisonnements économiques au sein d'une Europe fédérée.
- Travaglini V. : Scambi et Produzione nel Periodo di Transizione.
- Hoffmann W : Handelspolitische Probleme einer europäischen Föderation.
- Allais M. : La Libéralisation des Échanges commerciaux en Europe.
- Papi G. U. : Sistema e politica monetaria di una federazione europea.
- Ameye L. : Système et politique monétaires de l' Europe fédérée.
- Carli Guido : Sistema monetario e politica monetaria dell' Europa federata.
- D'Estaing Ed. : Le Système monétaire de l'Europe fédérée.
- Klaase C. A. : (Amsterdam) : Monetary System and monetary policy in a federated Europe.
- Albrecht K. : Währungssysteme und Währungspolitik in einem integrierten Europa.
- Mosse Rob., Système et politique monétaires de l'Europe fédérée.
- Triffin Robert (Yale) Monetary system and policy of federated Europe.
- Camera di com. di Napoli : Osservazioni e proposte in tema convertibilità delle monete Europee.
- Posthuma S. (Pays-Bas) : The European Payments Union and the Code of Trade as a Step Towards european integration (A critical analysis).
- Cosciani C. : Spese pubbliche e tributi dell'Europa federata.
- Scotto Aldo : Spese pubbliche e Tributi nell' Europa federata.
- De Voghel Fr., : Die Finanzfragen des Vereinigten Europas.
- Fossati Eraldo : Di un fondo d'integrazione per l'unità Europea.
- Benvenuto G. : Considerazioni e Problemi riguardanti le finanze pubbliche della federazione Europea.
- Parenti G. : Problemi della mobilità del lavoro nell' Europa federata.
- Delpérée A. : La mobilité du Travail en Europe fédérée.
- Brinley Thomas : Migration and the economic viability of Western Europe.
- Nicolaas Antonius (Hague) : The mobility of Labour in federated Europe.
- Conf. gen. dell' Artigianato Italiano : Il problema della Emigrazione di Artigiani Italiani in una Europa federata.
- Massa N. Analyse et synthese sur quelques aspects de la mobilité du Binome

Εἰς τὴν ἐναρκτήριον συνεδρίαν—μετὰ τοὺς τυπικοὺς χαιρετισμοὺς τοῦ κηρύξαντος τὴν ἐναρξιν τοῦ Συνεδρίου, Προέδρου τῆς Ἱταλικῆς Δημοκρατίας Luigi Einaudi, τοῦ Δημάρχου Γενούης V. Pertusio, τοῦ Προέδρου τοῦ συγκαλοῦντος τὸ Συνέδριον Ἐμπορικῶν-βιομηχανικῶν-γεωργικῶν ἐπιμελητηρίου τῆς Γενούης F. Manzitti—ἐσιαγραφήθησαν τὰ ζητήματα συνθετικῶς καὶ ἐποπτικῶς. Ἡ Εὐρωπαϊκὴ ἐνότῃς εἶπεν ὁ ἀναπληρῶν τὸν εἰς Στρασβούργον εὐρισκόμενον Πρωθυπουργὸν de Gasperi, P. Carra, ὑπουργὸς τῆς Ἐπορικῆς Ναυτιλίας, προχωρεῖ βραδέως, ἀλλὰ ἀσφαλῶς πρὸς τὴν πραγματοποίησίν της. Ἡ κατανόησις της δὲν εἶναι πλέον προνόμιον ὀλίγων, μεταξὺ τῶν ὁποίων πρῶτος συγκατελέγετο ὁ L. Einaudi. Ἡ ἔννοια αὕτη, εἰσέδυσεν εἰς τὰς λαϊκὰς μάζας, δεδομένου ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ τὸ μόνον λογικὸν μέσον, διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τῆς Εὐρώπης, μετὰ τὴν σκληρὰν πείραν τῆς τελευταίας πηχσοσμίου καταστροφῆς. Τὸ μέσον τοῦτο θὰ διασφαλίσῃ τὴν εὐρωπαϊκὴν λειτουργίαν καὶ τὴν ζωντανὴν συνέχισιν τῆς παραδόσεώς της, ἔναντι τῶν ἀπειλούντων αὐτὴν κινδύνων. Διὰ τὴν δικαιολογίαν τῆς ὑλοκληρώσεως αὐτῆς, δὲν συντρέχουν μόνον λόγοι πολιτικοὶ καὶ οικονομικοὶ, ἀλλὰ καὶ σκέψεις καὶ ἀξιολογήσεις πνευματικαί. Ἐν γνώσει τῶν ἐπιπροσθουσῶν δυσχερειῶν, ἔχομεν καθήκον νὰ παρασκευάζωμεν τὰς λύσεις τῶν προβλημάτων, διὰ νὰ ἀποφεύγωμεν τὰ ἀπρόοπτα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἰδιαιτέρως ἐπικίνδυνα εἰς τὸν οικονομικὸν τομέα. Κατὰ τὰς συζητήσεις τῶν θεμάτων τούτων, ἡ κοινὴ ὑπόθεσις θὰ πρέπη νὰ συνδέῃ τὰς οικονομίας καὶ τὰς ἀγοράς, ἂν καὶ αὐταὶ δυνατόν νὰ ἔχουν διάφορον διάρθρωσιν. Ἡ Ἱταλία ἢ ὅποια εἶχεν ὑπερασπιστὰς τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς, τοὺς de Gasperi, Carlo Sforza, κλπ. Ὁ ἐξαρθῆ εἰς τὸ ὕψος τῶν τωρινῶν ἀναγκῶν καὶ τοῦ καθήκοντός της, ἔναντι τῆς Εὐρώπης, διὰ νὰ προπαρασκευασθῆ

«Travail—Capital» dans l'Europe fédérée.

Vito Franc. : Il problema delle Comunità internazionali specializzate.

Valletta V. : Problemi delle Autorità specializzate.

Conte Garandini N. : «Piani» per un «Pool verde»

Conf. gen. dell'Industria Italiana : Memoria.

Com. Intern des Échanges : Le Commonwealth en face de l'Europe Intégrée.

Calitsunakis D. : Diagramme des Méthodes et conditions pour l'intégration européenne.

Bachmann Hans (St. Gallen) : Réflexions sur les possibilités et l'opportunités d'une Organisation fédérative de la vie économique de l'ouest européen.

Atti del primo convegno di scienze politiche e sociali (Milano Aprile 1952) : Problema dell'Europa. Milano 1952.

Istituto di Economia Internazionale : Introduzione Statistica allo Studio dei Problemi economici del Europa federata. Genova 1952. Σπουδαῖον στατιστικὸν βοήθημα ἐκ πρώτων πηγῶν, παρασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Trava-glini. Πρώτη ἰσως τεκμηρίωσις τῶν σχετικῶν ζητημάτων.

Movimento Federalista Europeo : Per l'unità federale Europea—Punti fermi federalisti—Federazione Europea e Germania—Otto No e Otto Si κλπ.

μία καλύτερα αὔριον, ἢ ὅποια νὰ δύναται νὰ διασφαλίσῃ εἰς τοὺς λαοὺς εἰρήνην καὶ ἐργασίαν καὶ τοῦτο μάλιστα ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον.

Τὰ πλεῖστα τῶν ὑπὸ ἔρευναν ζητημάτων ἐνεφάνιζον ποικίλας ἀπόψεις. Ὁ πρόεδρος τῶν Ἰταλικῶν ἐπιμελητηρίων διὰ τὰς Ἀμερικός, Ivan Matteo Lombardo, εἰσηγούμενος ἐν ἐκτάσει τὰ γενικά ζητήματα διεφώνησεν εἰς τὸ νομισματικόν, καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀντίληψιν, ὅτι τοῦτο προϋποθέτει τὴν ἐκ τῶν προτέρων πραγματοποιήσιν τῆς ἐξισώσεως τοῦ τόκου, τῶν ἡμερομισθίων, τῶν Δημοσίων βαρῶν καὶ αὐτῆς μάλιστα τῆς στάθμης τῆς ζωῆς. Ταῦτα πάντα εἶπεν εἶναι συνέπειαι. Πρωταρχικόν ἑθεώρει τὴν ἐνοποιήσιν τοῦ νομισματικοῦ συστήματος. Τὸ ἐγκαταλειφθὲν σύστημα τοῦ Gold Standard θὰ ἐπέτρεπε τὴν διατήρησιν τῆς σταθερότητος εἰς τὴν ἐνοποιημένην ἀγοράν, ἄνευ περιορισμῶν καὶ ἐλέγχων, οἱ ὅποιοι ἄλλως θὰ ἦσαν ἀναγκαῖοι, διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ἰσορροπίας εἰς τὸ ἰσοζύγιον τῶν λογαριασμῶν. Ὁ Lombardo ὠμίλησε περὶ ἐνοποιήσεως τοῦ νομισματικοῦ συστήματος καὶ οὐχὶ περὶ μοναδικοῦ νομίσματος, τὸ ὅποιον ἄλλοι (Rob. Alterman—Γαλλία), ὑπεστήριζαν. Ὁ μηχανισμὸς μιᾶς ἐνοποιημένης ἀγορᾶς, δύναται νὰ λειτουργήσῃ μὲ διάφορα μετατρεπόμενα νομίσματα (1). Ἀνέφερε κατόπιν τὰς γνώμας τοῦ Einaudi, καθόσον ἀφορᾷ τὸ «πρότερον τῆς πολιτικῆς» δηλαδὴ ἢ τῆς οικονομικῆς ὑλοκληρώσεως. Ὁ Einaudi εἶπεν ἤδη ἀπὸ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον, ὅτι εἶναι χονδροειδῆς πλάνη νὰ ὑποστηρίζεται ὅτι εἶναι εὐκολώτερον νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὴν οικονομικὴν πλευράν, διὰ νὰ μεταβῶμεν κατόπιν εἰς τὴν δυσκολωτέραν πολιτικὴν. Τὸ ἀντίθετον εἶναι τὸ ἀληθές. Πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὴν πολιτικὴν, ἐὰν θέλωμεν τὴν οικονομικὴν ὑλοκλήρωσιν. Ἡ Εὐρωπαϊκὴ ἔνωσις θὰ εἶναι μία πολιτικὴ ἔνωσις, ἢ, ποτὲ αὕτη δὲν θὰ εἶναι οὔτε κἂν οικονομικὴ. Πάντως ἡ νεωτέρα ἐξέλιξις δὲν φαίνεται βαδίζουσα τὴν ὁδὸν αὕτην. Ἀλλὰ προσπαθεῖ— ἐδίως διὰ τῶν ἐξειδικευμένων ὀργανώσεων— νὰ προχωρήσῃ λειτουργικῶς, πρῶτον οικονομικῶς, συνδημιουργοῦσα ἐκάστοτε καὶ τὰς «Ἀνωτάτας πολιτικὰς Ἀρχάς».

Καὶ εἰς τὰς εἰσηγήσεις διὰ τὰς ἀνταλλαγὰς καὶ τὴν ἐμπορικὴν πολιτικὴν ὑπῆρξαν διαφορισμοὶ ἀντιλήψεων καὶ διχογνωμίαι. Οἱ μὲν (Καθ. Allais M. Γαλλία) ἐπρότειναν μεταβατικὴν περίοδον ἐνοποιήσεως (10—20 ἐτῶν), διὰ

(1) Καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὸ νομισματικόν ζήτημα ὁ Laufenburger ὑπεστήριζεν ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ διατηρηθοῦν τὰ ἔθνη καὶ νομίσματα, διότι τοῦτο θὰ ἦτο ὠφέλιμον διὰ τὸ ἐμπόριον καὶ τὰ δημόσια οικονομικά. Ἡ διατήρησις αὕτη τῶν Ἐθνικῶν νομισμάτων, θὰ ἐχρησίμευεν ὡς βαρόμετρον τῆς οικονομικῆς ζωῆς κάθε χώρας, θὰ ἐπέτρεπε δὲ εἰς τὴν ὁμοσπονδιακὴν ἀρχὴν νὰ λειτουργήῃ ὡς κεντρικὴ τράπεζα. Ὡς πρὸς τὰ φορολογικά ὁ Laufenburger πιστεύει ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπεδιώκαμεν τὴν ἰσομοίωσιν μερικῶν ομάδων φορολογιῶν. Ἡ προσπάθεια τῆς ὀριστικῆς κατανομῆς τῆς φορολογίας, μεταξὺ τῆς Ὁμοσπονδίας καὶ τῶν μελῶν, θὰ ἐπροχώρει ἀλληλοδιαδόχως. Πάντως ἡ φορολογία τοῦ εἰσοδήματος, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀφεθῇ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ἐκάστου μέλους.

τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν ἐσωτερικῶν οἰκονομιῶν ἐκάστου μέλους, σύμφωνα μὲ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς οἰκονομικῆς ὀλοκληρώσεως, ἔθεσαν δὲ τὸ ζήτημα τῆς γενικῆς φιλελευθεροποιήσεως (libéralisation) ὄλων τῶν οἰκονομικῶν τομῶν (Allais), ἄλλοι (Baron Sney—Βέλγιον) τὸν ἀντικείμενον διακεκριμένως καὶ βαθμηδόν, ἀπὸ τοὺς τομεῖς τοὺς παρουσιάζοντας τὴν μικροτέραν ἀντίστασιν, ἀναλόγως τῆς κρίσεως τῆς Ὑπάτης Ἀρχῆς. Τέλος ὑπεστηρίχθη (Καθ. Hoffmann W.—Γερμανία) ἡ βαθμιαία συνεργασία ὄλων τῶν ὀργανισμῶν, π.χ. ἐνοποιήσις τῶν χρηματιστηρίων καὶ τραπεζικοῦ συστήματος.

Αἱ πλεῖσται ἀπόψεις συνέπεσαν εἰς τὴν συνθετικὴν διαμόρφωσιν τοῦ ὑποβιβασμοῦ τῶν τελωνειακῶν δασμῶν, ἄνευ διαταραχῆς κατὰ τὸ δυνατόν, τῶν κατευθύνσεων τοῦ ἐμπορίου, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν Κοινωνικῶν ὄρων. Ἡ ἐσωτερικὴ φιλελευθεροποίησις αὕτη δὲν θὰ ἐσθῆμαινε καὶ διαμόρφωσιν τῆς Ε.Ο. εἰς κόσμον ἐλευθέρου ἐμπορίου καὶ μὲ τὰ ὑπόλοιπα Κράτη (Carlo Hemmer Λουξεμβούργου). Ὅπως καὶ ἡ πρώτη μεγάλη πραγματοποιήσις τῆς ὀλοκληρώσεως εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν οἰκονομίαν, τὸ σχέδιον Schuman. δὲν καθήργησε τοὺς δασμούς εἰς τὰ σύνορα τῆς νέας διαμορφώσεως.

Ὁ Καθ. Travaglini Volrico (Γένουα) διετύπωσε ὠρισμένους φόβους καθόσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς κινδύνους τῆς προστασίας, τῶν καρτέλλων καὶ τοῦ ἐκπρολεταρισμοῦ τῶν πτωχῶν εἰς κεφάλαια καὶ πλουσιῶν εἰς ἐργασίαν ὁμοσπονδιακῶν κρατῶν. Πάντως κατέληξεν εἰς τὴν ἐλπίδα, ὅτι διὰ μέτρων νομισματικῆς πολιτικῆς, θὰ ἡδυνάμεθα νὰ ἀπεφεύγαμεν, ἢ νὰ ἀπαμβλύναμεν τὴν εἰδικὴν ἢ γενικὴν ἀνεργίαν, τὴν ὁποίαν φοβεῖται ἰδιαίτερος.

Ὁ R. Alterman ἐξ ὀνόματος τοῦ Comité International des Échanges κατέθεσε πέντε εἰσηγήσεις διὰ τὰς: 1) ἐνδοευρωπαϊκῆς ἀνταλλαγῆς, 2) ἀνταλλαγῆς Εὐρώπης καὶ Β. Ἀμερικῆς, 3) Εὐρώπης καὶ Ν. Ἀφρικῆς, 4) Εὐρώπης καὶ Μεγάλης Βρετανίας καὶ Κοινοπολιτείας, 5) Εὐρώπης καὶ τῶν Ἀνατολικῶν Χωρῶν, ἐπέμεινε δὲ ἰδιαίτερος εἰς τὴν δημιουργίαν ἐνιαίου νομίσματος.

Ὁ καθ. Καλιτσουνάκης παρετήρησεν ὅτι τὴν ὀλοκλήρωσιν θὰ συνεπλήρωναν πλὴν ἄλλων (ὀλοκλήρωσις ἐργασίας, ἐνεργείας, εὐρωπαϊκῶν συγκυριακῶν Ἰνστιτουῦτον, σχέδιον νομισματικῶν C. Clarc), ὁ συντονισμὸς εἰς τὴν διανομὴν τῶν ἀνεπαρκῶν πρώτων ὑλῶν, ἢ ἐπέκτασις τῆς ὀλοκληρώσεως καὶ εἰς τὴν Γεωργίαν καὶ τὰς καλλιέργειας (1). Ἀλλὰ καὶ τὰ μέτρα ταῦτα καὶ ἄλλα ἀκόμη δὲν θὰ ἐπῆρουν, ἄνευ τῆς διευρύνσεως τῶν διεθνῶν Συναλλαγῶν.

(1) Βλ. π.χ. εἰσηγήσιν N. Carandini : Relazione sui Piani «per un Pool Verde» R. Courtin : Note sur les «inconvenients» et difficultés d'une libération progressive de l'économie par secteurs avec application particulière au Pool vert: Καλιτσουνάκη Δ. : Διάγραμμα μεθόδων καὶ ὄρων διὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν ὀλοκλήρωσιν «Ἀρχεῖον» 1950 σελ. 203 καὶ Δεληβάνη Δ. : Αἱ συνέπειαι ἐλλείψεως πρώτων ὑλῶν ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας, αὐτόθι σελ. 148 Ivo Samkalden : Specialised Authorities in a federated Europe (Agriculture).

ιδίως με τὴν Β. Ἀμερικὴν καὶ τὸν Καναδᾶ καὶ τὴν ἀνάλογον φιλελευθεροποιήσιν τοῦ Ἀμερικανικοῦ δασμολογίου, ἔναντι τοῦ τῆς Νέας Εὐρώπης, ὅπως καὶ J. Monnet, πρόεδρος τῆς Ὑπᾶτης Ἀρχῆς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινοπραξίας "Ανθρακός—Χάλυβος, ἐπρότεινε. Τέλος εἰς τὴν ὀλοκλήρωσιν αὐτὴν δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἔμεναν ἀσυντόνιστα, τὰ ἐκ τῶν κινδύνων τοῦ πολέμου προκαλούμενα βάρη εἰς τοὺς λαούς.

Ὁ Laufenburger (Παρίσιοι) εἰς τὴν εἰσήγησιν του (Finances Fédérales) ἀνέλυσε τὰς παλαιὰς καὶ νέας μεθόδους νομισματικῶν διεθνοποιήσεων. Εἰς τὰς τελευταίας, ἀνήγαγε τὸ Σχῆδιον Marshall, τὴν σύμβασιν "Ανθρακός—Χάλυβος καὶ τὴν χρηματοδότησιν τοῦ Ἀτλαντικοῦ Συμφώνου. Προέτεινε τὴν δημιουργίαν μιᾶς εὐρωπαϊκῆς δημοσιονομικῆς κοινότητος, ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν ὁμοσπονδιακῶν δεδομένων. Εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῶν προϋπολογισμῶν διέκρινεν οἰκονομικούς καὶ δημοσιονομικούς. Καθόσον ἀφορᾷ τὸ φορολογικὸν σύστημα, διεπίστωσε θεωρητικὴν ὁμοφωνίαν ὡς πρὸς τὴν νέαν διευρύνεισιν τῶν φόρων καταναλώσεως, διαφωνήσας καθόσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς φόρους κύκλου ἐργασιῶν καὶ εἰσοδήματος. Ὡς δυσχεροῦς ζητήματα τοῦ μέλλοντος ἐγαρχητήρισε : 1) τὴν μεγαλυτέραν ἰσοπέδωσιν τῆς φορολογικῆς τεχνικῆς καὶ τὸν ὑποβιβασμὸν τῶν φορολογικῶν ὑπερβολῶν, 2) τὴν ἐξισορρόπησιν τῶν φόρων κύκλου ἐργασιῶν καὶ εἰσοδήματος, τὴν κατάργησιν τοῦ φόρου κεφαλαίου. Αἱ δύο τελευταῖαι μεταρρυθμίσεις θὰ συνετέλουν εἰς ἐλευθέραν κυκλοφορίαν τῶν κεφαλαίων, ἀναλόγως ἐκᾶστοτε τῶν πραγματικῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν καὶ 3) τὸν συγχρονισμὸν τῆς νέας φορολογικοπολιτικῆς διαρθρώσεως, ἐν ὧσφι τῆς μελλοντικῆς ἐνοποιήσεως.

Μεταξὺ τῶν εἰσηγητῶν τοῦ θέματος τῆς μετακινήσεως τῆς ἐργασίας εἰς τὴν ὁμόσπονδον Εὐρώπην ὁ Alf. Sauvy ἐτόνισεν ὅτι οὔτε ἡ ἐπαγγελματικὴ, οὔτε ἡ γεωγραφικὴ κατανομὴ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πληθυσμοῦ, προσαρμόζονται εἰς τὰς τωρινὰς περιστάσεις. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐκάστης χώρας ἀντιτίθενται δύο λύσεις : νὰ μετακινήσῃ κανεὶς τοὺς ἀνθρώπους, ἢ νὰ διασφαλίσῃ εἰς αὐτοὺς ἐργασίαν ἐπὶ τόπου. Ἡ κοινωνικὴ λύσις ἐπικρατεῖ βαθμηδὸν τῆς οἰκονομικῆς, πάντως ἔχει ὁμως καὶ αὐτὴ τὰ ὄριά της. Ὑπὸ διεθνῆ κλίμακα ἐμφανίζεται ἕντονον φαινόμενον δημογραφικὸν εἰς τὴν Γαλλίαν, ἡ ὕφεις τοῦ πληθυσμοῦ, ἐν μέσῳ χωρῶν ὑψηλῆς πληθυσμιακῆς πυκνότητος. Ἡ πλήρης ἐλευθερία κινήσεως ἀνθρώπων καὶ ἀγαθῶν, θὰ προεκάλει μετατόπισιν ἐκ τῆς περιφερείας πρὸς τὴν Γαλλίαν. Καίτοι ὑπάρχουν δυνάμεις φυσικοοικονομικαὶ καὶ κοινωνικοπολιτικαί, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀντετίθεντο κατὰ μιᾶς τοιαύτης ἐξελίξεως. Πιθανῶς ἡ μετατόπισις αὕτη νὰ ἐπεκτείνετο εἰς ἀνειδίκευτα, ἢ ἄνευ ἐργασίας πρόσωπα. Οὕτως θὰ ἐνετείνετο ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀνάπτυξις καὶ θὰ περιωρίζοντο βαθμιαίως αἱ ἀνθρώπινοι μετακινήσεις. Ἡ εὐρωπαϊκὴ ἔνωσις θὰ ἐβόθθει εἰς τακτοποιήσιν τοῦ προβλήματος τῶν 10 ἑκατομ. προσφύγων εἰς τὴν Γερμανίαν, δὲν θὰ τὸ ἔλυεν ὁμως.

"Ἄλλοι εἰσηγηταὶ καὶ ὁμιληταὶ προέτειναν τὴν διευκόλυνσιν τῆς μετακινή-

σεως τῶν ἐργατῶν εἰς τὸν νέον χῶρον (ὅπως περίπου προβλέπει τὸ ἄρθρον 69 τοῦ συμφώνου τοῦ ἄνθρακος-χάλυβος), βελτιώσιν τῆς ὀργανώσεως τῆς ἀγορᾶς τῆς ἐργασίας, (καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὴν πληρότητα καὶ πίστιν τῶν πληροφοριῶν, τὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὰς γλώσσας κλπ.). συνεργασίαν τῆς Ο.Ι.Τ., παροχὴν πιστώσεων εἰς ἀγρότας μετανάστας, ὥστε αἱ ἐλευθέραι γαῖαι νὰ ἐκμεταλλευθοῦν ἀπὸ τοὺς ἐλευθέρους βραχίονας (Les terres inoccupées aux bras inoccupés). Αὐτὸ πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ τὸ δίγεστον (digest) τῆς Εὐρωπαϊκῆς ὀργανώσεως ἁκατανομήσ τῆς ἐργασίας (Linde Madame Anne).

Αἱ εἰσηγήσεις διὰ τὰς ἐξειδικευμένας Ἀρχάς, ἐπραγματεύθησαν αἱ περισσότεραι τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐν ἀναφορᾷ, εἴτε πρὸς τὴν Γεωργίαν (Pool vert), εἴτε πρὸς τὴν λειτουργοῦσαν ἤδη Κοινοπραξίαν Ἄνθρακος—Χάλυβος, τὴν γνωστὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα Σχέδιον Monnet, ἢ μᾶλλον Σχέδιον Schuman (Pool de charbon et de l'acier).

Ἡ ἰδέα τῆς ἐξειδικευμένης διεθνoῦς κοίνοπραξίας, ὡς ὁδοῦ οἰκονομικῆς ὀλοκληρώσεως, παρουσιάζει ἓνα μεγαλύτερον βαθμὸν δυνατότητος πραγματοποιήσεως κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν συγκεκριμένων συνθηκῶν, ἐν παραβολῇ πρὸς τὰς ὁδοὺς διὰ τοῦ νομισματικοῦ συστήματος, ἢ διὰ τῆς τελωνειακῆς ἐνώσεως, ὡς ἀμέσων ὀργάνων θεωρουμένων τῶν τελευταίων τούτων, μιᾶς ὀλοκληρώσεως. Αἱ ἐξειδικευμένοι Ἀρχαὶ ἔνεκα τῆς περιωρισμένης ἐκτάσεώς των, προκαλοῦν καὶ περιωρισμένας μετατοπίσεις καὶ ἀναπροσαρμογὰς, περιορίζονται ὁμως ἀφ' ἐαυτῶν πολιτικῶς καὶ οἰκονομικῶς αἱ ἀρχαὶ αὗται, ἔνεκα τῶν συναρτήσεων τῶν διαφόρων συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς. Τὸ «πολιτικὸν» ἀδύνατον τῶν Ἀρχῶν αὐτῶν, ἐμφανίζεται εἰς τὴν δυσχέρειαν τοῦ συμβιβασμοῦ, περισσοτέρων τοιούτων Ὑπάτων Ἀρχῶν, μὲ ὑπερθνικὰς δικαιοδοσίας, διότι ἀργὰ ἢ γρήγορα αἱ ἀποφάσεις των, θὰ ἔχουν ἀντιθέτους ἐπιδράσεις ἐπὶ τῆς οἰκονομίας ὡς συνόλου, ἔνεκα συγκρούσεως αὐτῶν. Ἐκ τοῦ λόγου λοιπὸν τούτου, γεννᾶται ἀμέσως ἢ ἀμφιβολία, διὰ τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν τῶν ἐξειδικευμένων Ἀρχῶν.

Πάντως καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ τομέως ἄνθρακος—χάλυβος διὰ τὴν ἰδρυσιν τῆς Κοινοπραξίας, οὗτος παρουσιάζει ἀξιοπρόσεκτα πλεονεκτήματα. Κάθε πρόοδος πραγματοποιουμένη εἰς τοὺς τομεῖς αὐτούς, ἐπεκτείνεται εἰς μίαν σειρὰν ἀναμορφωτικῶν καὶ διαμορφωτικῶν δραστηριοτήτων. Ἡ ἐνδυνάμωσις αὐτῶν, ἐπιτυγχάνει εἰς πρόσφορον χρόνον, νὰ βελτιώσῃ τὸ ἰσζύγιον τῶν πληρωμῶν τῆς εὐρωπαϊκῆς ἡπείρου, ἐναντι τῶν ἐξευρωπαϊκῶν προμηθευτῶν πρώτων ὑλῶν καὶ μέσων διατροφῆς. Μάλιστα οἱ «ὄροι ἀνταλλαγῆς» διαμορφοῦνται δυσμενῶς διὰ τοὺς ἄνω προμηθευτὰς πρώτων ὑλῶν καὶ μέσων διατροφῆς καὶ εὐμενῶς διὰ τὴν ἐξαγωγὴν βιομηχανικῶν προϊόντων. Καὶ εἰς τὴν Γεωργίαν ἦτο ζωηρῶς αἰσθητὴ ἡ ἀνάγκη, νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ παραγωγή καὶ νὰ καταπολεμηθῇ ἡ ἐναλλαγὴ τῆς πληθώρας καὶ τῆς ἐλλείψεως. Ὁ διαφορετικὸς ὁμως χαρακτήρ τῆς γεωργίας ἀπὸ τὸν τῆς βιομηχανίας, ἀπαιτεῖ

νά ἐπιζητήσωμεν τὴν ἐπιδίωξιν τῶν αὐτῶν σκοπῶν, μὲ ἄλλην διαδικασίαν καὶ διὰ μιᾶς ὀρίζοντίας συνεργασίας. Ἡ πεῖρα μὲ τὰς International Commodities Agreements θὰ ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιοθῆ. Παρόμοιαι θεωρήσεις ὅπως εἰς τὴν γεωργίαν, ἰσχύουν καὶ διὰ τὰς μεταφοράς.

Ἡ ἀντίληψις τοῦ σχεδίου Schuman εἶναι νὰ δημιουργήσῃ ἀγορὰν κατατείνουσαν πρὸς τρεῖς σκοπούς : δηλαδή αὐξῆσιν τῆς παραγωγῆς, ὑψηλὴν στάθμην ἀπασχολήσεως καὶ ἀνάλογον στάθμην ζωῆς. Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς προσπάθειας ταύτης, προβλέπει τοῦτο διὰ τὴν μεταβατικὴν περίοδον, προστατευτικὰ μέτρα, καθὼς καὶ μίαν ρύθμισιν τιμῶν καὶ παραγωγῆς, εἰς περίπτωσιν ὀξείας κρίσεως (συνολικὴ ἐλάττωσις τῆς ζήτησεως), ἢ ὀξείας ἀνάγκης (συνολικὴ ἐλάττωσις τῆς προσφοράς). ὡς τυπικῶν ἐκδηλώσεων κυκλικῶν διακυμάνσεων. Οὕτως ἡ κοινοπραξία ἀναπτύσσει μίαν, ὅπως καὶ τὰ Καρτέλλα, σταθεροποιῦσαν δραστηριότητα, παραμερίζει δὲ ἰδιωτικὰς ὁμάδας ρυθμιστικὰς τοῦ συναγωνισμοῦ.

Τὰ πλεονεκτήματα μιᾶς κοινῆς ἀγορᾶς, συνίστανται εἰς μίαν ὀρθολογιστικὴν γεωγραφικὴν κατανομήν τῆς παραγωγῆς, πρὸ παντὸς ὅμως εἰς τὴν ἐξειδίκευσιν τῆς παραγωγῆς. Ἡ κοινὴ ἀγορὰ προάγει περαιτέρω τὴν αὐξῆσιν τῆς παραγωγῆς ἄλλων ἀγορῶν, ἐπιταχύνει τὴν τεχνικὴν πρόοδον, καθὼς καὶ προσελκύει ξένα κεφάλαια (ἰδίως ἀμερικανικὰ), πολὺ περισσότερα ἀφ' ὅσον προηγουμένως (1).

Τὸ ἀπὸ τὸν Βέλγον καθηγητὴν τῆς ἀγρονομίας καὶ πρόεδρον τοῦ Βελγικοῦ ἐθνικοῦ συμβουλίου τῆς F.A.O., Albert van Houtte, ὑποβληθὲν ὑπόμνημα διὰ τὸ «πράσινον Pool», διαπιστώνει τὴν μεγίστην ἀνάγκην τῆς ὀλοκληρώσεως τῆς εὐρωπαϊκῆς γεωργίας, ἀλλὰ καὶ τὰς μεγίστας δυσχερεῖας αὐτῆς. Δι' αὐτὸ καὶ πολλὰ σχέδια ἐνεφανίσθησαν (Pflimlin, Mansholt, Charpentier, Eccles, Deleau). Τοῦτο ἀναχωροῦν ἀπὸ αὐξῆσιν πληθυσμοῦ 0,85%, διαπιστώνει τὴν ἀνάγκην αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς, μάλιστα ὅταν πρόκειται νὰ βελτιωθῆ καὶ ἡ στάθμη τῆς ζωῆς, μεγάλου μέρους τοῦ πληθυσμοῦ. Τὸν ἀγροτικὸν πληθυσμὸν ὑπολογίζει μεταξὺ 80 καὶ 100 ἑκατομ., δηλαδή τὸ 1/3 τοῦ ὀλικοῦ πληθυσμοῦ τῆς δυτικῆς Εὐρώπης (301 ἑκατ.). Οὗτος κοινωνικῶς ἀποτελεῖ τὸ σταθερώτερον στοιχεῖον τῆς Ἠπείρου, ἀφοῦ μάλιστα ἀποτελεῖται ἀπὸ μικρὰς καὶ μέσας ἀγροτικὰς αὐτοκαλλιεργουμένας ἐκμεταλλεύσεις. Ἡ προστασία (ἀπὸ τοῦ 1930 ὑπερπροστατευτικὴ μάλιστα ἀγροτικὴ πολιτικὴ), ἐπιταθεῖσα ἰδίως μετὰ τὸν πόλεμον, παρεμποδίζει τὴν ταχεῖαν προσπάθειαν ἐνοποιήσεως. Μάλιστα ἡ εἰσηγητὴς ἀμφιβάλλει ἂν κατ' ἀρχὴν θὰ ἦτο δυνατὴ αὕτη, ἄνευ βαθμοῦ τινος πολιτικακῆς ἐνότητος καὶ τῆς μετατρεψιμότητος τῶν νομισματικῶν συστημάτων.

Ἐκ τῶν μνημονευθέντων πέντε σχεδίων, τὰ τρία συμφωνοῦν εἰς μίαν εὐρω-

(1) Διὰ τὸ Σχέδιο Schuman βλ. «Ἀρχεῖον» τόμ. 32, σελ. 211 καὶ 234, καθὼς καὶ τὸν παρόντα τόμον εἰς τὰς βιβλιοκρισίας του.

παϊκήν ἀρχήν, διὰ τὴν ἐνοποίησιν τῶν γεωργικῶν ἀγορῶν, ἔστω καὶ διὰ διαφόρων μεθόδων. Οἱ ὑπουργοὶ τῆς γεωργίας εἶχον ἤδη συνέλθει εἰς Παρισίους (Μάρτιος 1952 καὶ Μάρτιος 1953) (1) καὶ συνεσκέφθησαν σχετικῶς. Πάντες συμφώνησαν ὅτι χρειάζεται μακρὰ καὶ βαθμιαία διαδικασία, μὲ τὴν συνεργασίαν τῶν διαφερομένων. Αὕτη θὰ στραφῇ εἰς μίαν πραγματικῶς ἐνοποιημένην προοδευτικὴν ἀγροτικὴν πολιτικὴν, εἰς τὴν τεχνικὴν σφαῖραν, εἰς τὴν διευκλυνσιν τοῦ ἐμπορίου τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων, ὅπου δύναται νὰ ἐξισοροπηθῇ ἡ παραγωγή καὶ εἰς μίαν κοινὴν πολιτικὴν εἰσαγωγῶν ἀπὸ ἄλλας ἡπείρους.

Τὰ μέτρα θὰ ἐπιδιώκουν εἰδικώτερον, βάσει τῶν τριῶν σχεδίων (Pflimlin Mansholt καὶ Charpentier) τοὺς ἐξῆς σκοποὺς :

1. Τὴν κοινοπραξίαν μερικῶν γεωργικῶν ἐθνικῶν παραγωγῶν.
2. Τὴν ἴδρυσιν μιᾶς γεωργικῆς κοινότητος διὰ προστασίαν τῶν ἀναγκῶν τῆς καταναλώσεως καὶ διὰ δικαίαν διανομὴν τῆς παραγωγῆς.

(1) Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν σίνεδον τοῦ 1953 ὑπουργὸς κ. Εὐταξίας καθώρισε τὸ ἔργον τῆς συνόδου ὡς κατωτέρω :

« Ἀνεγνωρίσθη κατ' αὐτὴν ἡ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη συνεργασίας τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, διὰ τὴν ἀπορρόφησιν τῶν περισσευμάτων τῆς παραγωγῆς ἐκάστης χώρας, καὶ διὰ τὴν ὀργάνωσιν αὐτῆς κατὰ τὸν ὀρθολογικόν, ἐξυπηρετοῦντα καὶ τοὺς παραγωγούς καὶ τοὺς καταναλωτάς.

Ἡ ἐπιδιωκομένη γεωργικὴ ὀργάνωσις, δὲν θὰ περιορισθῇ μόνον εἰς τὰς ἐξ ἡμετέρας τῆς Δ. Εὐρώπης, πού ἐδημιούργησαν τὴν κοινοπραξίαν ἀνθρακὸς καὶ χάλυβος, ἀλλὰ θὰ περιλάβῃ καὶ τὰς ὑπολοίπους χώρας τῆς Εὐρώπης μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ὀργάνωσις θὰ γίνῃ προοδευτικῶς καὶ κατὰ στάδια, ὥστε νὰ ἀποφευχθοῦν ἀπότομοι τυχόν δυσμενεῖς ἐπιδράσεις ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τῶν χωρῶν καὶ νὰ προχωρήσῃ ἐπὶ σταθερῶν βάσεων.

Θὰ ἐπιδιώξῃ ἐπίσης τὴν ἐξασφάλισιν σταθερότητος εἰς τὰς γεωργικὰς ἀγοράς, διὰ μακροπροθέσμων συμφωνιῶν μεταξὺ τῶν χωρῶν, τὴν ἐναρμόνισιν τῶν ὄρων τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἐμπορίου γεωργικῶν προϊόντων πρὸς τὰς γενικὰς οἰκονομικὰς συνθήκας. Ἀπώτερος καὶ τελικὸς σκοπὸς τοῦ σχεδίου θὰ εἶναι, ἡ δημιουργία τῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν ἐλευθέραν κυκλοφορίαν τῶν προϊόντων, τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν κεφαλαίων.

Ἐλήφθη ἀπόφασις ὅπως ἡ ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω βάσεων ὀργάνωσις, ἀρχίσῃ ἀπὸ περιωρισμένου ἀριθμῶν προϊόντων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἐκεῖνα πού ἐνδιαφέρουν ἰδιαιτέρως τὴν χώραν μας, ἤτοι ὁ καπνός, τὰ φρούτα, οἱ ξηροὶ καρποὶ, τὰ λαχανικά, αἱ ἐλαῖαι καὶ ἡ ὄρυζα.

Ἐἰς δεύτερον στάδιον θὰ περιληφθοῦν καὶ ἄλλα προϊόντα, τὰ ὁποῖα συμφώνως πρὸς τὴν προταθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας διατύπωσιν καὶ υἱοθετηθεῖσαν ὑπὸ τῆς συνλευσεως, ἔχουν οὐσιώδη σημασίαν διὰ τὴν οἰκονομίαν ἐκάστης χώρας, μεταξὺ δὲ τούτων ὑπάρχει ἐπις ὅτι θὰ εἶναι ὁ οἶνος καὶ ὁ βιάμβας.

Ἐἰδικὴ ἰδιαιτερότης ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν μετεχουσῶν χωρῶν, θὰ μελετηθῇ καὶ θὰ ὑποδείξῃ συγκεκριμένας λύσεις, ὡς πρὸς τὴν ἀκριβῆ μορφήν τῆς ὀργανώσεως καὶ τὸν καθορισμὸν τῶν πρακτικῶν μέτρων, πού πρέπει νὰ τεθοῦν εἰς ἐφαρμογὴν, διὰ νὰ λάβῃ ἡ ὀργάνωσις ὅσα καὶ σάρκα καὶ νὰ λειτουργήσῃ ὅσον τὸ δυνατόν ἀπροσκόπτως εἰς τὰ πρῶτα αὐτῆς βήματα. Ὁ κ. Εὐταξίας ἐτόνισεν ὅτι τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα συμφωνοῦν μὲ τὰς ἀπόψεις τῆς χώρας μας.

3. Σύστημα ἐλαττουμένων προστατευτικῶν δασμῶν, ἐλεγχομένων ὑπὸ τῆς Ὑπάρχουσας Ἀρχῆς καὶ κατατεινόντων εἰς βαθμιαῖον ὑποβιβασμὸν τῆς στάθμης τῆς προστασίας.

4. Τὸν καθορισμὸν μέσης εὐρωπαϊκῆς τιμῆς, διασφαλιζομένης διὰ ἐπιβαρύνσεων καὶ δι' ἐπιδοτήσεων.

5. Τὴν διαμόρφωσιν καὶ χρηματοδότησιν ἀποσβεστικῶν ἀποθεμάτων.

6. Τὴν διάθεσιν τῶν πλεονασμάτων, διὰ συστήματος προτεραιοτήτων, πρὸς τὸ συμφέρον τῶν χωρῶν ὑπερπαραγωγῆς.

7. Κοινὴν πολιτικὴν τῆς ἐξωευρωπαϊκῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, με ἐπιχορηγήσεις πρὸς τὰς χώρας ὑποπαραγωγῆς.

Ὁ γερουσιαστὴς Fer. Raggi, Πρόεδρος τῆς Ἰταλικῆς ὁμοσπονδιακῆς Κοινοβουλευτικῆς ὁμάδος, μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Συνελεύσεως τοῦ Σχεδίου Schuman, λέγει ὅτι ἡ ἰδέα τῆς Πανευρώπης εἶναι πρὸ παντὸς ἰδέα πολιτικὴ, συμβάλλει δὲ εἰς τὴν εἰρήνην, εἰς τὴν ἐλευθερίαν καὶ σωτηρίαν τῆς Εὐρώπης. Οἱ λόγοι οὗτοι ἔχουν ὅμως καὶ εἰς τὸ οἰκονομικὸν πεδῖον ἀπήχησιν, ὅπως περίπου διαπιστοῦται τοῦτο εἰς τὰς σχέσεις τῆς Ἠνωμένης Εὐρώπης, ἐναντι τῶν Η.Π.Α. εἰς τὸ σχέδιον Marshall. Πάντως εἰς τὴν θεώρησίν μας τῆς Πανευρώπης, πρέπει νὰ χωρίζωμεν τοὺς πολιτικοὺς ἀπὸ τοὺς οἰκονομικοὺς λόγους. Οἱ πολιτικοὶ ἐπείγουν καὶ ὠθοῦν πρὸς ταχῆαν συνένωσιν τῆς Εὐρώπης, τούναντίον οἱ οἰκονομικοὶ παρουσιάζοντες πλείστας δσας δυσκολίας—γνωστὰς εἰς τοὺς ὁμοσπονδιακοὺς πλήρως, διότι ἀναμετροῦν καλῶς τὸ ἱστορικὸν βᾶρος τῶν ἐθνικῶν οἰκονομιῶν—ὀφείλουσιν νὰ σταθμισθοῦν ποικιλοτρόπως, ἀφοῦ ἔχομεν παραδείγματα ἀποτυχιῶν εἰς τελωνειακὰς ἐνώσεις, ὅπως π.χ. τὴν γαλλοῖταλικήν. Πιστεύουσιν λοιπὸν ὅτι ἐπιτυγχανομένης τῆς πολιτικῆς ἐνώσεως, τὰ οἰκονομικὰ προβλήματα, δημοσιονομικὰ, νομισματικὰ, συναλλακτικὰ θὰ ἐπακολουθήσουσιν με ὄλην τὴν τὴν ἔκτασιν. Τέλος εἰς τὴν Ἐνωσιν αὐτὴν θέλει καὶ τὴν ψυχικὴν ὁμοφωνίαν, τὴν συνεργασίαν καὶ τὴν συναίνεσιν τῶν λαῶν. Ἄνευ τῆς ἀμοιβαίας ἐπιδράσεως τῆς δημοσίας καθόλου εὐρωπαϊκῆς γνώμης, κάθε ὀλοκλήρωσις δὲν θὰ ἦτο ἀποτελεσματικὴ.

Ἡ ὀλοκλήρωσις αὕτη πρέπει νὰ ἔχη ἐλαστικότητα καὶ βαθμιαίως νὰ προχωρῇ ἐμπειρικῶς. Οὕτω θὰ εἶναι δυνατόν νὰ διευρυνθῇ καὶ ἡ βᾶσις τῶν 6 χωρῶν τοῦ σχεδίου Schuman. Εἰς τοῦτο θὰ βοηθῆται καὶ ἀπὸ τὸ Συμβούλιον τοῦ Στρασβούργου, τὸ ὁποῖον διεμορφώθη εἰς ἕξοχον παρατηρητήριον τῶν σχετικῶν ζητημάτων, παρ' ὅσας τὰς ἀτελείας αὐτοῦ. Καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὰ δύο δυσχερέστερα προβλήματα τῆς Ἐνώσεως : τὸ νομισματικὸν καὶ τὸ δασμολογικόν, τοῦ μὲν πρώτου πρέπει νὰ ἐπιληφθῇ ἡ Ἐνωσις τῶν Εὐρωπαϊκῶν πληρωμῶν (U.E.P.), τοῦ δὲ δευτέρου θὰ ἦτο δυνατόν νὰ λάβῃ χώραν ἡ ρύθμισις βαθμιαίως καὶ αὐτομάτως, ὅπως ἐπρότεινε πρὸς τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης, ἕνα Σουηδικὸν Σχέδιον. Πρὸς τοῦτο πάντως χρειάζονται ὠρισμένα ὄργανα. Τὸ πρῶτον καὶ οὐσιωδέστερον εἶναι ἡ ὁμοσπονδιακὴ κοινότης. Πάντες εἶναι

σύμφωνοι εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν, εἰς τὰ στρατιωτικὰ ζητήματα καὶ τὰ σχετικὰ δημοσιονομικά. Εἰς τὰ λοιπὰ ὑπάρχουν διχογνωμίαι, ἀφορῶσαι εἰς τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν μέθοδον τῆς ἐνοποιήσεως. Καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ὀλοκληρωτικὴν ἐνοποίησιν, ἡ τὴν κατὰ τομεῖς, τὸ συνέδριον τῆς Γενούης ἐτάχθη μᾶλλον μὲ τὴν πρώτην. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονῶμεν, ὅτι τὴν ἰδέαν τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἐνότητος, ὅταν διακινδύνευε νὰ ὑποστῇ ναυάγιον, τὴν διέσωσεν ἡ πρότασις τῆς κατὰ τομεῖς πραγματοποιήσεως αὐτῆς. Ἐὰν τοῦτο εἶναι δύσκολον, πρέπει νὰ υπερβάλλωμεν τὰς δυσκολίας, τὸ δὲ οὐσιῶδες εἶναι νὰ προχωρῶμεν πάντοτε. Τὰ προβλήματα πάντως πρέπει νὰ ἀντικρύζονται μακρόσκοπα καὶ πολυπλευρα, εἰς τοῦτο δὲ νομίζει ὁ Parri ὅτι τὸ συνέδριον τῆς Γενούης ἔδωκε καλὸν ὑπόδειγμα. τοῦ ὁποῖου τὴν δραστικωτέραν ἐφαρμογὴν εὐχεται εἰς τὸ μέλλον. Εἰς τὸ συνέδριον ἐγένετο ἐν τέλει πρότασις (Fr. A. Dufour—Γαλλία), ὅπως εἰς ὅλα τὰ ζητήματα καλοῦνται νὰ γνωμοδοτοῦν οἱ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τῶν ἐπιμελητηρίων αὐτῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι οἱ νόμιμοι ὄργανισμοὶ καὶ ἐκπρόσωποι τῶν μὲ μακρὰν πεῖραν, χωρὶς νὰ θεωρηθῇ τοῦτο ὅτι «faire entrer le loup dans la bergerie» Ὡσαύτως θὰ ἔπρεπε νὰ προεβλέποντο πάντοτε αἱ ἀναγκαῖαι μεταβατικαὶ περίοδοι, διὰ βαθμιαίαν προσαρμογὴν καὶ ἀναδιάρταξιν. Τοῦτο ὑπεστηρίχθη καὶ ἀπὸ τὸν καθ. Allais, πάντως δὲ οἱ θιγόμενοι ἐκ τῶν μέτρων, θὰ ἔπρεπε πλήρως νὰ ἀπεζημιώνοντο, ὅπως παρετήρησε καὶ ὁ καθ. Mossé, ἀπαράλλακτα, ὅπως πανταχοῦ ὅπου πρόκειται περὶ δημοσίας ὠφελείας, ἐκ τοῦ λόγου τῆς ἀπαλλοτριώσεως.